

Szarvasgombászok

Lovagok és termelők

Az elmúlt évszázadokban – különösen a Bakony erdőségeiben – még nem volt ritka az idomított sertéssel vagy kutyával szarvasgombát keresők látványa. Olyannyira nem, hogy csak az egyházi birtokokon mázsaszámra gyűjtötték és vitték Bécs felé ezt a mára olykor arannyal felérő fűszergombát. Az utóbbi két évtizedben felújultak a természetési próbálkozások, de egy-két kivételtől eltekintve, csak próbálkozások maradtak. Nos, ősszel több rendezvény is bizonyítja, hogy úgy látszik feléledt Csipkerózsika álmából a téma.

Triflaidénynyitó szent mise

A Magyar Szarvasgombász Szövetség keretén belül 2005-ben megalakult a Szent

László Szarvasgomba lovagrend, melynek legfőbb célja a szarvasgombászat rég elfeledett hagyományának felelevenítése, elterjesztése, kultúrájának ápolása. Jelenleg mintegy 30 lovag küzd a triflász-téren. Nemes hagyományt teremtve, a Lovagrend legnagyobb éves rendezvényének számít a triflaidénynyitó szent mise, melyet második alkalommal a jászszentandrási római katolikus templomban Kladiva Imre kanonok celebrált.

A templomban az oltár előtt álló kis asztalon, egy díszes párnán elhelyezték a nemzetközileg elismert, nagy előd föld alatti gombakutató: Szemere László gombagyűjtő kapáját, a Lovagrend avató kardját, valamint két képet Szent László királyról. A különleges misére a Lovagrend zászlója is felhívta a templomba belépők figyelmét. A kanonok

áldást osztott a Lovagrend tagjaira és a templomban felsorakoztatott szarvasgombász ereklyékre.

Mise után az ünnepség Stuchlick László birtokán folytatódott, aki a Jászsági Hollós László Triflász Egyesület tagja. A Szent László Szarvasgomba Lovagrend szarvasgombás ingyencségekkel várta a vendégeket. A különleges fogásokat Palicz Sándor szakács készítette.

A gasztronómiai örömök után következett az Első Magyar Szarvasgombász Egyesület (EMSZE) által alapított emlékérmék átadása. Dr. Bratek Zoltán, a Szent László Szarvasgomba Lovagrend nagymestere és egyben az EMSZE elnöke köszöntötte a megjelenteket, és beszámolt a hazai szarvasgombászat helyzetéről, problémáiról.

Dr. Bene Ferenc, Hajdú Mihály, Kamonczai István és Till Ervin Iván Hollós László emlékéremben részesültek. Dr. Vikor Judit és Dr. Bratek Zoltán Szemere László emlékérmét vehettek át.

A kitüntetések átadása után a Stuchlick család átkalauzolta az érdeklődőket az Első Magyar Triflász Emléktárba, mely 2002. óta fogadja az odalátogatókat. A múzeum megtekintése után a házigazda bemutatta saját szarvasgombaültetvényét. Az ültetvény 2002-ben létesült a Francia Mezőgazdasági Kutató Intézet (INRA) és az ELTE együttműködésével létrejövő ültetvényhálózat részeként. Az ültetvényen francia (Tuber melanosporum) és nyári szarvasgombával mikorrhizált (Tuber aestivum) tölgy-, gyertyán-, mogyoró- és feketefenyő-csemeték találhatók. Az ültetvény sikeresnek mondható, mert már megjelentek a fák körüli ún. égésfoltok, melyek jelzik, hogy az ültetvény hamarosan termőre fordul.

Gógán Andrea és a szervező, Ulrich József

Az ültetvény egy részlete

Hőgyészen szarvasgombanapokat tartottak.

Gazdag gasztronómiai és szakmai programok váltották egymást a szép számmal megjelent – főleg magánerdő-tulajdonos – érdeklődő részvételével. Csorbainé Gógán Andrea a gödöllői egyetem kutatásait, majd a Magyarországon található szarvasgombafajokat ismertette. Úgy mint a nyári, a téli, a nagyspórárs, az isztriai, a homoki, a fehér, a kék- és a vörösesbarna fajokat, ezek termőhelyi igényét, elterjedését.

Felforrósodott a terem, amikor a szervező Ulrich József termelő ismertette tízhektáros ültetvényének történetét. Azzal kezdődött, hogy a területén lévő idős cserfa alatt kilónyi szarvasgombát talált. Utánanézett a természetnek, majd, kellő mennyiségű tölgymakkot mikorrhizált és vetett el. Az első, nyolcéves erdősitése ez évben fordult termőre, melyet a terepi bemutató alkalmával ismerhettek meg a résztvevők.

Megtudhattuk, hogy az oltott makk (200-300 kg) költsége egymillió forint hektáronként. Hogy a szarvasgomba

főleg a meszes, jó vízgazdálkodású talajokat kedveli. Éppen ezért nagyon fontos az alapos talajvizsgálat. Nem árt, ha bekerítjük a területet, mert nemcsak a

négy lábú károsítók okozhatnak kárt, mivel a gomba kilóját 20-60 ezer forintért értékesíthetjük. Ezzel kapcsolatban jegyezte meg az egyik résztvevő, hogy az Alföldi térségekben már a természetes élőhelyét dűlják a megélhetési bűnözők. A látottak alapján mindenesetre érdemes elgondolkozni a szarvasgomba-termesztésen.

Ez évben jelent meg Bagi István és Fekete András Oszkár szerzőktől a szarvasgombász-mesterségről minden részletre kitérő, tartalmában és kivitelében egyaránt igényes kiadvány.

Kép és szöveg: **Pápai Gábor**

A legszebb karácsonyi ajándék

Te jó ég! Megint egy vadászkönyv, so-hajtottam, amikor megkaptam a kéziratot. Hát már megint könyvet írt kalandjairól valaki, aki puskát vesz a kezébe, zsörtölődtem. Azután azon vettem észre magam, hogy nem tudom letenni. Szemvillanás alatt vitt át az időkapun, a kezdetekhez, a háború előtti falusi élet sajtós, mára továtűnő világába. A különleges „vadászösztönű vércsoporttal” született gyermek, Vörös István belekóstoltat a világégés helyi borzalmaiba, az elmúlást siettető, értelmetlen emberi tevékenységbe. De ez sem csillapította az ősi ösztön kamaszodó vágyait a verébtől az „igazi” zsákmányig. Eredeti leíró stílusa tartja fogva az olvasót, aki a természet működésének olvasása közben azon veszi észre magát, hogy ott áll levett kalappal a zsákmány felett. Mivel az író orvos, olykor hasznos eligazítást kapunk különféle nyavalyák gyógyításához, mely nemcsak a testnek, hanem a léleknek is enyhülést ad. Mint a belügyeseket gyógyító kórház főorvosa, bepillantást ad a 10-es kórterem rejtélyén keresztül sajátos munkájába.

De azért mégiscsak a vadászatról olvashatunk, s noha a zsákmány öröme éhes puskással van dolgunk, közben leckét kapunk a sokszor hiányzó vadászetikából is.

Dr. Vörös István könyve tanít, nevel... elgondolkoztat.

Kapható decembertől a könyvesboltokban.

